

Byen skabes i kryds-felterne mellem mennesker, fagligheder og perspektiver

Kravene til vores byer ændrer sig hastigt. Det samme gør forventningerne til planlægningen og til dem, der skal skabe rammerne for det gode liv. Klimaforandringer, nye boformer, biodiversitet, mobilitet og ønsket om stærkere fællesskaber kalder på andre løsninger end dem, vi har været vant til.

Hvis vi vil lykkes med fremtidens byudvikling, er det ikke længere nok at optimere inden for egne faglige eller organisatoriske grænser. Vi må forstå, hvor verden bevæger sig hen – og samtidig erkende, at ingen kan løfte opgaven alene.

Det understreges også af Realdanias store undersøgelse Vores Livskvalitet, hvor 122.000 danskere har bidraget med svar om trivsel og hverdagsliv. Undersøgelsen peger på noget bemærkelsesværdigt enkelt: Relationer er den vigtigste enkeltstående faktor for vores livskvalitet. Ikke kun relationerne til familie og venner, men også de små møder i hverdagen, følelsen af tilhørsforhold og oplevelsen af at være en del af et fællesskab.

Det er en vigtig påmindelse for alle, der arbejder med byer, landskaber og steder. For hvis relationer og fællesskaber er afgørende for livskvaliteten, handler planlægning ikke kun om kvadratmeter, funktioner og infrastruktur. Det handler også om at skabe steder, hvor mennesker mødes, føler sig velkomne og oplever samhørighed.

Men måske gælder den erkendelse også internt i vores egne organisationer. For de bedste løsninger opstår sjældent i siloerne. De opstår i krydsfelterne. I mødet mellem fagligheder, erfaringer og perspektiver. Det er dér, ny forståelse opstår, og komplekse problemer kan angribes på nye måder.

Alt for ofte mødes fagligheder først, når stregerne allerede er trukket op, positionerne indtaget og hensynene

låst fast. Så bliver samarbejde reduceret til koordinering. Men fremtidens løsninger kræver, at vi arbejder sammen tidligere i processerne – dér, hvor samtalen stadig er åben, og hvor nysgerrighed kan erstatte forsvarsmekanismer.

Det kræver mod at invitere andre ind tidligere. Og det kræver en erkendelse af egne begrænsninger. Netop dér ligger et vigtigt udgangspunkt for fremtidens planlægning: Ingen sidder alene med hele svaret. Arkitekten, biologen, trafikplanlæggeren, sociologen, antropologen, ingeniøren, politikeren og borgeren ser forskellige dele af virkeligheden. Først når perspektiverne mødes i krydsfelterne, bliver helheden tydeligere.

Borgerne oplever ikke kommunen i siloer. De oplever byen som en samlet virkelighed.

Relationer mellem fagligheder opstår ikke af sig selv. De skal bygges op over tid gennem tillid, respekt og fælles erfaringer. Samtalen er derfor ikke blot et supplement til planlægningen – den er en forudsætning for forståelse. Når samarbejde mislykkes, skyldes det sjældent manglende faglighed. Ofte handler det om barrierer mellem mennesker, afdelinger og kulturer.

Siloer og afdelingslogikker lever fortsat stærkt i mange organisationer. Det gør også "os-og-dem"-tænkningen.

Fokus på egne mål, egne budgetter og egne succeskriterier risikerer at

Leder

Af Lisbet Wolters,
stadsarkitekt, Vejle
Kommune, og forperson for
Dansk Byplanlaboratorium

overskygge den fælles opgave. Men borgerne oplever ikke kommunen i siloer. De oplever byen som en samlet virkelighed. Derfor bliver det afgørende, at vi også selv arbejder mere samlet – og tør opholde os i krydsfelterne mellem ansvar, fagligheder og interesser.

Det kræver en fælles tegning af, hvad vi vil – og hvorfor. Alt for mange processer mangler et tydeligt fælles "why". Når retningen bliver uklar, vokser risikoen for konflikt, mistillid og parallelle dagsordener. Omvendt kan et fælles formål skabe energi og sammenhæng på tværs.

Realdanias undersøgelse viser samtidig, at det gode liv leves mange steder i Danmark. Livskvalitet handler ikke alene om storby eller land, men om tryghed, naboskab og adgang til meningsfulde fællesskaber. Det peger på, at fremtidens vigtigste investeringer måske ikke kun er fysiske, men relationelle.

I sidste ende handler byudvikling ikke kun om bygninger, planer og struktur. Det handler om mennesker. Derfor kalder fremtiden også på nye ledelseskompetencer. Evnen til at lede på tværs bliver central – ofte uden formel magt eller klare hierarkier. Fremtidens planlæggere skal kunne samle mennesker omkring en retning, skabe relationer mellem fagligheder og navigere i kompleksitet og forandring. De skal kunne skabe rum for samarbejde i krydsfelterne – også når interesser og perspektiver støder sammen.

Måske er den vigtigste erkendelse netop denne: Fremtidens byer bliver ikke skabt af enkeltstående eksperter eller stærke siloer. De bliver skabt i krydsfelterne mellem mennesker, fagligheder og perspektiver.

Det er dér, rammerne for det gode liv tager form. Derfor stiller Byplanmødet 2026 skarpt på krydsfelter.